

สรุปอภิปรายผลการวิจัยและขอเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองใช้แบบจำลองขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา ณ วิทยาลัยครูสกลนคร โดยการตรวจสอบหลักสูตร และรายวิชาเรียนในวิทยาลัยครูกับสำรวจความมั่นใจเมื่อนำไปใช้ปฏิบัติงานครูเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา โดยการจัดอบรมครูประจำการ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูประถมศึกษาที่มีวุฒิ ป.กศ.สูง ซึ่งกำลังสอนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด หนองคาย ศึกษาเทศบาล กรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสกลนคร จำนวน ๙๐ คน และตัวอย่างประชากรอีกประเภทหนึ่ง คือ หัวหน้าภาควิชา และอาจารย์ผู้สอนประจำวิทยาลัยครูสกลนคร มหาสารคาม ๓๓๑ คน รวมทั้งสิ้น ๑๒๑ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสำรวจหลักสูตรและรายวิชาเรียน ในวิทยาลัยครู และแบบสำรวจความมั่นใจ เมื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานครู แบบสำรวจแต่ละประเภทประกอบด้วยความถี่ ๔ หมวด คือ หมวด ก. ความรู้ของครู (ความรู้วิชาสามัญและความรู้วิชาชีพ) หมวด ข. ทักษะในการสอนของครู หมวด ค. ทัศนคติของครู และหมวด ง. หน้าที่และงานของครู รวมทั้งหมด ๑๓๑ ข้อ แบบสำรวจหลักสูตรและรายวิชาเรียนในวิทยาลัยครู เป็นแบบให้เติมรายชื่อวิชาต่าง ๆ ที่วิทยาลัยครูเปิดสอน ซึ่งตรงกับรายการในขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา ส่วนแบบสำรวจประเภทหลัง มีคำตอบ ๓ คำตอบ โดยให้ผู้ตอบเลือกเพียงคำตอบเดียว

ผู้วิจัยนำแบบสำรวจความมั่นใจไปให้ครูประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด หนองคาย ศึกษาเทศบาล กรมสามัญศึกษา ในจังหวัดสกลนคร ตอบแบบสำรวจความมั่นใจพร้อมกับตรวจสอบหลักสูตร และรายวิชาเรียนในวิทยาลัยครูสกลนคร มหาสารคาม และอุดรธานีด้วยตนเอง โดยเริ่มปฏิบัติการระหว่างเดือน ธันวาคม

๒๕๑๕ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ เกี่ยวกับครูประถมศึกษา นั้น หลังจากตอบแบบสำรวจความมั่นใจครั้งแรกแล้ว ได้จัดการอบรมในหัวข้อที่ครูส่วนใหญ่ยังไม่มั่นใจระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ รวมเวลา ๔ วัน โดยคณะอาจารย์จากแผนกวิชาประถมศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิบางท่านเป็นวิทยากร หลังจากการอบรมได้ให้ครูตอบแบบสำรวจความมั่นใจอีกครั้งหนึ่ง ผู้วิจัยได้รับแบบสำรวจและคำตอบคืนครบถ้วน ตามจำนวนที่ต้องการ คือ แบบสำรวจความมั่นใจก่อนและหลังการอบรมจำนวน ๑๕๐ ฉบับ และคำตอบจากแบบสำรวจหลักสูตรและรายวิชาเรียน ในวิทยาลัยครูครบ ๑๓๑ ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสำรวจหลักสูตร และรายวิชาเรียน ในวิทยาลัยครูกับแบบสำรวจความมั่นใจในการปฏิบัติงานครูมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบความมีนัยสำคัญโดยการทดสอบค่า Z (Z - test) และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

การสำรวจหลักสูตรและรายวิชาเรียนในวิทยาลัยครู

หมวด ก. ความรู้ของครู ปรากฏว่าวิทยาลัยครูทั้ง ๓ แห่งมีวิชาในระดับ ป.ศ.สูง ที่สนองรายการขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษาทุกรายการ และในระดับปริญญาตรี ก็มีเกือบทุกรายการ (ยกเว้นวิทยาลัยครูสกลนคร ซึ่งยังไม่เปิดสอนระดับปริญญาตรี) รายการในหมวด ก. ความรู้ของครูที่ไม่มีวิชาใดสนองในระดับปริญญาตรี คือ ภูมิศาสตร์และข้อบังคับคำประพันธ์และร้อยกรองอย่างง่าย ๆ งานทำนองเสนอคำประพันธ์และร้อยกรองที่มีในแบบเรียนได้ทุกชนิด ใช้ภาษาไทยได้ดีทั้งการพูด การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์ได้เป็นอย่างดี

วิชาที่สนองรายการในหมวดความรู้ของครู แต่วิทยาลัยครูทั้ง ๓ แห่งไม่เปิดสอน คือ ไทย ๕๒๑ การตีความไทย ๕๓๑ การเขียนสร้างสรรค์, ไทย ๓๑๑ ภาษาบาลี และสันสกฤตในภาษาไทย ไทย ๕๑๒ ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

สุข ๑๐๔ สุขภาพสิ่งแวดล้อม ๑, สุข ๒๒๑ สุขภาพสิ่งแวดล้อม ๒ ชั่วะ ๓๓๑ นิเวศน์
 วิทยา, วิทย์ ๓๑๒ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ, วิทย์ ๓๔๑ การผลิตอุปกรณ์วิทยา
 ศาสตร์ วิทย์ ๔๕๑ วิทยาศาสตร์ก้าวหน้า รัฐ ๓๒๑ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
 รัฐ ๔๓๑ พัฒนาการทางการเมือง รัฐ ๔๔๑ ลัทธิการเมืองและลัทธิเศรษฐกิจ
 ประวัติ ๔๑๑ ประวัติศาสตร์การปกครองของไทย ประวัติ ๑๐๒ เหตุการณ์โลกปัจจุบัน
 ๑, ภูมิ ๒๒๑ มนุษย์และสิ่งแวดล้อม ภูมิ ๔๔๑ อุดมนิยมวิทยา ภูมิ ๔๒๑ ภูมิศาสตร์
 ประชากร ประวัติ ๓๑๑ การศึกษาเอกสารและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เริ่มตั้งแต่
 สมัยก่อนสุโขทัย ประวัติ ๓๑๒ ประวัติศาสตร์สมัยกรุงศรีอยุธยา ศิลป ๑๖๑ ศิลป
 สำหรับครูประถม, คนตรี ๒๕๑ การดนตรีในชั้นประถมศึกษาและศึกษา ๔๑๑ การ
 ศึกษาเปรียบเทียบ

หมวด ข. ทักษะในการสอนของครู ปรากฏว่าในหลักสูตรมีวิชาที่สนองราย
 การขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษานับทุกรายการ ทั้ง ๒ หลักสูตร
 ยกเว้นวิชา ศิลป ๑๖๑ ศิลปสำหรับครูประถม คนตรี ๒๕๑ การดนตรีในชั้นประถมศึกษา
 และศึกษา ๓๓๒ กิจกรรมร่วมหลักสูตร

วิชาที่สนองรายการในหมวดทักษะในการสอนมากที่สุด คือ ศึกษา ๑๓๑ หลัก
 การสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ ศึกษา ๒๓๔ ประสบการณ์วิชาชีพภาค
 ปฏิบัติ ๑, ศึกษา ๔๓๔ ประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ ๒

หมวด ค. ทัศนคติของครู วิทยาลัยครูทั้ง ๓ แห่ง เปิดสอนวิชาที่สนองรายการ
 ขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษาทุกรายการ ในหลักสูตร ป.กศ.สูง
 มีวิชาที่เปิดสอนที่สนองรายการหมวดทัศนคติของครูทุกรายการมากกว่าในหลักสูตรระดับ
 ปริญญาตรี

หมวด ง. หน้าที่และงานของครู วิทยาลัยครูทั้ง ๓ แห่ง มีวิชาหลายวิชา
 ที่สนองรายการของหมวดนี้ แต่ละรายการ แต่ไม่ได้เปิดสอนทุกวิชา วิชาที่สนองราย
 การของหมวดหน้าที่และงานของครูแต่ไม่มีวิทยาลัยครูแห่งใดเปิดสอน คือ ศึกษา ๑๑๒

การสื่อความหมายสำหรับครู ศึกษา ๓๓๒ กิจกรรมเสริมหลักสูตร

วิชาที่สนลงรายการในหมวดหน้าที่และงานของครู ใ้ละมากที่สุด คือ ศึกษา ๑๓๑
หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์วิชาที่พหุภาคปฏิบัติ ศึกษา ๒๓๔ ประสบการณ์
วิชาที่พหุภาคปฏิบัติ ๑, ศึกษา ๔๓๔ ประสบการณ์วิชาที่พหุภาคปฏิบัติ ๒

การสำรวจความมั่นใจเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครู ประถม
ศึกษา เมื่อนำไปใช้ปฏิบัติงานครู

หมวด ก. ความรู้ของครู (ความรู้วิชาสามัญและวิชาครู)

๑. คะแนนความมั่นใจเกี่ยวกับความรู้ของครูก่อนและหลังการอบรมแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ คะแนนเฉลี่ยความมั่นใจในหมวดความรู้ของครูหลังการ
อบรมสูงขึ้นกว่าการอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

๒. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความมั่นใจก่อนและหลังการอบรม จะเห็นได้ว่า
ก่อนการอบรมครูยังไม่มั่นใจอยู่ ๔ รายการ คือ อ่านทำนองเสนาะคำประพันธ์ร้อยกรอง
ที่มีในแบบเรียนได้ทุกชนิด ใช้ภาษาไทยได้ดีทั้งการฟัง พูด อ่าน และเขียน วิทยา-
ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เรื่องเกี่ยวกับนิเวศน์ศึกษา ความก้าวหน้าใหม่ ๆ
ทางวิทยาศาสตร์ และเรื่องที่มีในแบบเรียนวิทยาศาสตร์อย่างละเอียด กฎหมายและ
การเมืองเบื้องต้น คนตรีสำหรับครู การวิเคราะห์หลักสูตรและประโยชน์ของการ
วิเคราะห์หลักสูตร บทบาทหน้าที่ของครูที่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์และนักเรียนฝึกสอน
วิธีการช่วยเหลือครูใหม่ตามความเหมาะสมหลังการอบรม ปรากฏว่ารายการเหล่านี้ครู
มีความมั่นใจพอควรทุกรายการ และค่าเฉลี่ยความมั่นใจของครูหลังการอบรมสูงขึ้นกว่าก่อน
การอบรมทุกรายการด้วย

หมวด ข. ทักษะในการสอนของครู

๑. คะแนนความมั่นใจเกี่ยวกับทักษะในการสอนของครูก่อนและหลังการอบรม
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑, คะแนนเฉลี่ยความมั่นใจของครูในหมวด ข.
หลังการอบรมสูงขึ้นกว่าก่อนอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

๒. ก่อนการอบรมครูมีความมั่นใจพอควรทุกรายการ ยกเว้นเรื่องใช้คำถาม เพื่อให้เกิดผลหลาย ๆ แบบได้ ซึ่งครูยังไม่มั่นใจ หลังการอบรมครูมีความมั่นใจมาก ๕ รายการ คือ พูดเสียงชัดเจน พังง่าย อธิบายได้แจ่มแจ้ง พูดและเข้าใจภาษาถิ่นได้บ้าง ใช้คำถามเพื่อให้เกิดผลหลาย ๆ แบบได้ ใช้กระดานดำเป็น จำชี้ให้นักเรียนได้นอกนั้นครูมีความมั่นใจพอควร รายการที่น่าพอใจมากที่สุด คือ ใช้คำถามเพื่อให้เกิดผลหลาย ๆ แบบได้ ทั้งนี้เนื่องจากก่อนการอบรมครูยังไม่มั่นใจ แต่หลังการอบรมครูมั่นใจมาก

หมวด ค. ทักษะกิจของครู

๑. คะแนนความมั่นใจเกี่ยวกับทักษะกิจของครูก่อนและหลังการอบรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ คะแนนเฉลี่ยความมั่นใจของครูในหมวด ค. หลังการอบรมสูงขึ้นกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

๒. ก่อนการอบรมครูมีความมั่นใจมาก ๖ รายการ มั่นใจพอควร ๒๗ รายการ หลังการอบรมครูมีความมั่นใจมาก ๒๕ รายการ และมั่นใจพอควร ๔ รายการ รายการที่ครูมีความมั่นใจมากก่อนการอบรม ๖ รายการ นั้นหลังการอบรมครูก็ยังมี ความมั่นใจมากทั้ง ๖ รายการอยู่เช่นเดิม

หมวด ง. หน้าที่และงานของครู

๑. คะแนนความมั่นใจของครูก่อนและหลังการอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ คะแนนเฉลี่ยความมั่นใจของครูในหมวด ง. หลังการอบรมสูงขึ้นกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

๒. ก่อนการอบรมครูมีความมั่นใจพอควรทุกรายการ หลังการอบรมครูมีความมั่นใจมาก ๑๒ รายการ และมั่นใจพอควร ๑๐ รายการ รายการที่ครูมีความมั่นใจมากหลังการอบรม ๑๒ รายการ คือ ทำบัญชีเรียกชื่อ ทำสมุดประจำชั้นและทะเบียน ประวัตินักเรียน, ทำสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน, ทำรายงานผลการเรียน

(๓.๒.ก.) ตรวจงานนักเรียน ปกครองนักเรียน ควบคุมชั้น อบรมและสั่งสอนนักเรียน

รู้และปฏิบัติตามระเบียบของนักเรียน ประสานงานกับครูใหญ่เพื่อนร่วมงาน คนงานและผู้
 ผู้เชี่ยวชาญอื่น ๆ ดูแลความปลอดภัยและช่วยเหลือนักเรียนเจ็บป่วย ดูแลความสะอาด
 เรียบร้อยของโรงเรียนและห้องเรียน

การอภิปรายผลการวิจัย

การสำรวจหลักสูตรและรายวิชาเรียนในวิทยาลัยครู

หมวด ก. ความรู้ของครู จากผลการสำรวจปรากฏว่า วิทยาลัยครูทั้ง ๓
 แห่งมีวิชาต่าง ๆ ที่สนองรายการในหมวดความรู้ของครูทุกรายการในระดับ ป.กศ.สูง
 และเกือบทุกรายการในระดับปริญญาตรี ยกเว้นลักษณะและข้อบังคับคำประพันธ์ และ
 ร้อยกรองอย่างง่าย ๆ อ่านทำนองเสนาะ คำประพันธ์และร้อยกรองที่มีในแบบเรียนใด
 ทุกชนิด ใช้ภาษาไทยได้คือทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณทาง
 คณิตศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรายการความรู้ของครูเหล่านี้มีในหลักสูตร
 ระดับ ป.กศ.สูงแล้ว วิชาศิลป ๑๖๑ ศิลปสำหรับครูประถม คนตรี ๒๕๑ การคนตรี
 ในชั้นประถมศึกษา ศึกษา ๑๑๒ การสื่อความหมายสำหรับครู สุข ๑๐๘ สุขภาพสิ่ง-
 แวดล้อม ๑ เป็นวิชาที่สนองรายการในหมวดความรู้ของครูในระดับ ป.กศ.สูง ได้มาก
 แต่วิทยาลัยครูทั้ง ๓ แห่งไม่เปิดสอน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุเพราะยังขาดอาจารย์ที่มีความ
 พรักมในแขนงวิชานั้น ๆ ก็ได้ หนึ่งวิชา ศึกษา ๓๖๑ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทาง
 การศึกษา ซึ่งจัดไว้ในหลักสูตรปริญญาตรีนั้น ควรเปิดสอนในระดับ ป.กศ.สูง ด้วย
 ในระดับปริญญาตรี มีหลายวิชาที่สนองรายการในหมวดความรู้ของครู เช่น
 ไทย ๔๒๑ ไทย ๔๓๑, ไทย ๔๑๒ วิทย ๓๑๒ ชีวะ ๓๓๑ วิทย ๓๔๑ วิทย ๔๔๑
 รัฐ ๓๒๑ รัฐ ๔๓๑ รัฐ ๔๔๑ ประวัติ ๔๔๑ ภูมิ ๔๔๑ ภูมิ ๔๒๑ ประวัติ ๓๑๑
 และประวัติ ๓๑๒ ซึ่งวิชาเหล่านี้เป็นวิชาบังคับและวิชาเลือกในสายวิชาเอก และวิชา
 โท เพราะฉะนั้น ถ้าวิทยาลัยครูแห่งใดไม่ได้เปิดสอนวิชาเอก วิชาโท ในสายวิชา
 เหล่านี้ นักศึกษาก็จะไม่มีโอกาสได้เรียนวิชาดังกล่าว ทางวิทยาลัยควรส่งเสริมให้

เปิดสอนวิชาเหล่านี้ด้วย เพื่อที่นักศึกษาจะได้นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการ
สอนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

หมวด ข. ทักษะในการสอนของครู ปรากฏว่าวิทยาลัยครู ทั้ง ๓ แห่ง
เปิดสอนวิชาต่าง ๆ ที่สนองรายการในหมวดทักษะการสอน เกือบทุกรายการทั้ง ๒ ระดับ
ยกเว้นวิชา กิลบ ๑๖๑ กิลบด้านรับครูประถม คนตรี ๒๕๑ การคนตรีในชั้นประถมศึกษา
วิชาทั้ง ๒ วิชานี้ทางวิทยาลัยแต่ละแห่งควร เปิดสอน เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสเลือก
เรียนด้วย เพราะนี่ว่ามีประโยชน์ต่อรายการในหมวดทักษะการสอนของครูมาก

วิชาที่สนองรายการในหมวดนี้ ได้หลาย ๆ รายการ คือ วิชาศึกษา ๑๓๑
หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ ภาคปฏิบัติ ศึกษา ๒๓๔ ประสบการณ์
วิชาชีพภาคปฏิบัติ ๑, และศึกษา ๔๓๔ ประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ ๒ วิชาทั้ง ๓
วิชานี้ นับว่ามีความสำคัญที่จะช่วยเพิ่มพูนและฝึกฝนทักษะในการ เป็นครูได้มาก ทาง
วิทยาลัยควรจะได้จัดเนื้อหากการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับรายละเอียดในรายการ
ในหมวด ข. นี้ให้มากขึ้น อีกประการหนึ่ง วิชาศึกษา ๕๓๔ ประสบการณ์วิชาชีพ
ภาคปฏิบัติ ๒ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีนั้น ตามหลักสูตร เปิดโอกาสให้ทางวิทยาลัยใช้
ดุลยพินิจว่า ควรจะจัดนักศึกษาออกฝึกสอนหรือให้เลือกจัดทำห้องปฏิบัติการ สอน
(Teaching Laboratory) ขึ้นในวิทยาลัย เพื่อทดแทนการฝึกสอนนั้น เห็นว่า
ทางวิทยาลัยควรจัดให้นักศึกษาออกฝึกสอนจะดีกว่า เพราะจะได้ฝึกฝนทักษะในการสอน
อย่างจริงจั่งจากประสบการณ์ตรง

หมวด ค. ทักษะคติของครู ปรากฏว่า วิทยาลัยครูทั้ง ๓ แห่ง เปิดสอน
วิชาที่สนองรายการในหมวดทักษะคติของครูได้ทุกรายการ และมีหลายวิชาที่สนองจุดมุ่งหมาย
ของหลาย ๆ รายการ คือวิชา ศึกษา ๑๓๑ หลักการสอน และการเตรียมประสบการณ์
ภาคปฏิบัติ ศึกษา ๒๓๔ ประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ ๑, ศึกษา ๔๓๔ ประสบ-
การณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ ๒, รายการต่าง ๆ ในหมวดทักษะคติของครูนี้มีได้กำหนดหรือ
ระบุไว้ในวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ แต่มีข้อแนะนำให้ผู้สอนสอดแทรกทักษะคติของครู

ในทุก ๆ วิชา ฉะนั้นนักศึกษาจะมีทัศนคติของครูที่ถูกต้องหรือไม่จึงขึ้นอยู่กับอาจารย์ผู้สอนเป็นสำคัญ

หมวด ง. หน้าที่และงานของครู จากการสำรวจปรากฏว่า วิทยาลัยครูทั้ง ๓ แห่ง ได้เปิดสอนวิชาต่าง ๆ ที่สนองรายการในหมวดนี้ทุกรายการ แต่ยังมีบางวิชาที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการที่จะฝึกให้นักศึกษาได้เข้าใจหน้าที่และงานของครู ซึ่งวิทยาลัยครูบางแห่งยังไม่ได้เปิดสอน คือ วิชาศึกษา ๑๑๒ การสื่อความหมายสำหรับครู ศึกษา ๒๔๑ การศึกษากับการพัฒนาชุมชน สังคม ๓๒๑ การพัฒนาชุมชน สุข ๑๐๒ สวัสดิศึกษา และสุข ๑๐๓ การปฐมพยาบาล วิทยาลัยครูทุกแห่งควรจัดสอนวิชาดังกล่าวและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เลือกเรียนตามความสนใจอีกด้วย

๒.๒.๒.๖ ทัศนคติของครู

การสำรวจความมั่นใจเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์ มาตรฐานของครู ประถมศึกษา เมื่อนำไปใช้ปฏิบัติงานครู

หมวด ก. ความรู้ของครู ก่อนการอบรมในหมวดความรู้ของครู ครูยังไม่มั่นใจ ๘ รายการ นอกนั้นมีความมั่นใจพอควร ๒๔ รายการ หลังการอบรมครูมีความมั่นใจพอควรทั้ง ๓๒ รายการ คะแนนเฉลี่ยความมั่นใจของครูหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ แสดงว่าจากการฟังคำบรรยาย, การเข้าร่วมกิจกรรม และการศึกษาจากเอกสารประกอบการอบรม ตลอดจนบรรยากาศในการอบรม ทำให้ผู้รับการอบรมสนใจและตั้งใจที่จะรับความรู้ อันเป็นผลทำให้คะแนนเฉลี่ยความมั่นใจของครูหลังการอบรมสูงขึ้นกว่าก่อนการอบรม นับได้ว่าการอบรมในหมวดความรู้ของครูนี้ได้ผลดี

หมวด ข. ทักษะในการสอนของครู จะเห็นได้ว่า ก่อนการอบรมครูมีความมั่นใจพอควร ๓๔ รายการ มีเพียงรายการเดียวที่ครูยังไม่มั่นใจ คือ ไขคำถาม เพื่อให้เกิดผลหลาย ๆ แบบได้ หลังการอบรมปรากฏว่า ครูมีความมั่นใจพอควร

๓๔ รายการ และมีความมั่นใจมาก ๕ รายการ ในจำนวน ๕ รายการที่ครูมีความมั่นใจ
 มากนี้ ได้แก่ พูดเสียงชัดเจน พังง่าย; พูดและเข้าใจภาษาถิ่นได้บ้าง, ใช้คำถามเพื่อ
 ให้เกิดผลหลาย ๆ แบบได้ ใช้กระดานคำเป็นและจำชื่อนักเรียนได้ ในจำนวนรายการ
 ทั้ง ๕ รายการนี้มีเพียงรายการเดียวที่จัดไว้เป็นหัวข้อการอบรม คือ ใช้คำถามเพื่อ
 ให้เกิดผลหลาย ๆ แบบได้ แต่อย่างไรก็ตาม ตลอดระยะเวลาอบรมวิद्याกรได้พยายาม
 สดกแทรกและให้กำลังใจแก่ผู้เข้ารับการอบรมทุกคน จึงทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความ
 สนใจ และตั้งใจรับความรู้กันเป็นผลทำให้ครูมีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้น รายการนำ
 พอใจมากที่สุด หลังการอบรม คือ การใช้คำถามเพื่อให้เกิดผลหลาย ๆ แบบได้ เพราะ
 ก่อนการอบรมครูยังไม่มั่นใจ แต่หลังการอบรมครูมีความมั่นใจมาก และโดยเฉลี่ย
 คะแนนความมั่นใจของครูก่อนและหลังการอบรมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑
 จึงกล่าวได้ว่า การอบรมเกี่ยวกับทักษะในการสอนของครูได้ผล

หมวด ค. ทักษะคติของครู ก่อนการอบรมครูมีความมั่นใจมาก ๖ รายการ
 มั่นใจพอควร ๒๗ รายการ หลังการอบรมครูมีความมั่นใจมาก ๒๕ รายการ มีความมั่นใจ
 พอควร ๔ รายการ ถึงแม้ว่าในการอบรมครั้งนี้ หัวข้อที่จัดอบรมจะไม่มีเรื่องที่เกี่ยวข้อง
 กับทักษะคติของครูตามรายการขอบเขตเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษาโดยตรงก็ตาม
 แต่ตลอดระยะเวลาการอบรมวิद्याกรทุกคนได้พยายามแทรกสอดคิด ทักษะคติที่ต้งามเกี่ยว
 กับอาชีพครูให้แก่ผู้รับการอบรมทุกคน ทำให้ผู้รับการอบรมเกิดกำลังใจ มีความกระตือ
 รือร้อน ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้รับการอบรมทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมตลอดเวลา

อนึ่งทักษะคติเป็นสิ่งที่ปลูกฝังและแก้ไขได้ แต่ต้องอาศัยเวลา ดังนั้นระยะเวลา
 อบรมเพียง ๔ วัน ผลการอบรมทำให้ครูเปลี่ยนความมั่นใจมากขึ้นเกี่ยวกับเรื่องทักษะคติ
 นี้ได้ ทั้งนี้ว่าการอบรมในหมวดนี้ได้ผลดีมาก และคะแนนเฉลี่ยความมั่นใจของครูก่อน
 และหลังการอบรมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ ด้วย

หมวด ง. หน้าที่และงานของครู ก่อนการอบรมครูมีความมั่นใจพอควร ๒๒
 รายการ หลังการอบรมครู มีความมั่นใจมาก ๑๒ รายการ และมั่นใจพอควร ๑๐

รายการ การที่ครูมีความมั่นใจพอควร รวบรวมทั้ง ๒๒ รายการนั้น เป็นเพราะว่า
หน้าที่และงานครูที่ปฏิบัติเป็นประจำ อยู่นั้น ตัวครูเองก็ยังไม่ทราบว่าจะถูกตองหรือ เป็น
ไปตามหลักการหรือไม่ แต่ขณะการอบรมได้ฟังคำบรรยาย ขอเสนอแนะ ตลอดจนอ่าน
เอกสารประกอบคำบรรยายแล้ว ทำให้ครูเข้าใจงานในหน้าที่และมีกำลังใจเพิ่มขึ้น
เป็นผลให้ครูมีความมั่นใจมากขึ้น ๑๒ รายการ ค่าเฉลี่ยความมั่นใจก่อนและหลังการ
อบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ นับได้ว่า การอบรมในหมวดนี้ทำให้ครูมี
ความมั่นใจในหน้าที่ และงานของครูเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

- ๑. ข้อเสนอแนะในการจัดหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู
 - ๑.๑ ควรจัดวิชาที่สนองรายการชอบ เขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครู
ประถมศึกษา ให้แก่ศึกษาคูได้มีโอกาสเรียนทุกคน โดยจัดให้เป็นวิชาบังคับเท่าที่จะทำได้
 - ๑.๒ สภาการฝึกหัดครู ควรจะกำหนดนโยบายในการผลิตครูในแต่ละหลักสูตร
ให้แน่ชัดลงไปว่า จะผลิตครูแต่ละหลักสูตรเพื่อไปทำการสอนระดับการศึกษาใด และ
ควรจะได้กำหนดเป้าหมายที่แน่นอน เกี่ยวกับปริมาณและคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา
ตลอดจนประสานสัมพันธ์กับหน่วยงานที่ผลิตครูและใช้ครูอื่น ๆ อีกด้วย
 - ๑.๓ เมื่อจะมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ควรจะได้มีเกณฑ์ใน
การเปลี่ยนแปลง หรือปรับปรุงหลักสูตรที่ตั้งอยู่บนรากฐานของการวิจัยที่เป็นของเมือง
ไทยโดยเฉพาะ
 - ๑.๔ เนื่องจากวิทยาลัยครูในแต่ละภาค จัดแผนการเรียน การสอนใน
วิทยาลัยแต่ละแห่งคล้าย ๆ กัน ดังนั้นสภาการฝึกหัดครู ควรจะสนับสนุนให้วิทยาลัยครู
ในแต่ละภาค รวมกลุ่มกัน เพื่อประชุมปรึกษาหารือและวางแผนเตรียมการสอนร่วมกัน
 - ๑.๕ ควรจัดวิชาศึกษา ๒๓๔ ประสภารวมวิชาชีพภาคปฏิบัติ ๑ และศึกษา
๔๓๔ ประสภารวมวิชาชีพภาคปฏิบัติ ๒ ให้เป็นวิชาบังคับให้นักศึกษาคูทุกคนต้อง
ผ่านการเรียนวิชาทั้งสองนี้ ทั้งในหลักสูตร ป.กศ.สูง และหลักสูตรปริญญาตรี

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในหลักสูตรปริญญาตรี วิชา ๔๓๔ ประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ ๒ นั้น เปิดโอกาสให้สถานศึกษาแต่ละแห่งใช้ดุลยพินิจว่า ควรจะจัดทำห้องปฏิบัติการสอน (Teaching Laboratory) ขึ้นในวิทยาลัย หรือจัดนักศึกษาออกฝึกสอนก็ได้ ซึ่งถ้าวิทยาลัยแต่ละแห่งจัดทำห้องปฏิบัติการสอนขึ้นแล้ว จะทำให้นักศึกษา ได้รับประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ ๒ ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร เพราะขาดประสบการณ์ตรง

๑.๖ ควรจะได้ปรับปรุงหน่วยกิต และเวลาเรียนของวิชาศึกษา ๑๓๑ ศึกษา ๒๓๔ และศึกษา ๔๓๔ โดยเพิ่มจำนวนหน่วยกิต และเวลาเรียนให้มากขึ้น เพราะวิชาทั้ง ๓ วิชานี้ เป็นวิชาที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกฝน ความรู้ ทักษะ ทักษะ และงานในหน้าที่ของครูได้มากกว่าวิชาอื่น ๆ

๑.๗ วิชาบางวิชาที่จำเป็นและสำคัญต่อวิชาชีพครูอย่างยิ่ง เช่น ศึกษา ๓๖๑ เทคโนโลยี และนวัตกรรมการศึกษา ปรากฏว่า ในหลักสูตร ป.กศ.สูง ไม่ได้กำหนดวิชานี้ให้เป็นวิชาบังคับ หรือวิชาเลือกให้นักศึกษาได้เลือกเรียน ดังนั้นสภาการศึกษาหลักสูตรควรจะได้กำหนดวิชานี้ ให้เป็นวิชาบังคับในหมวดวิชาชีพ เพื่อที่นักศึกษาได้เรียนรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา อันจะนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา เพราะถ้าหากเราจะพิจารณาถึงพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนในหลักสูตร ป.กศ.สูง แล้วนักศึกษาเหล่านั้นมีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน เช่น มศ.๕, มศ.๖ ป.กศ., ป.ป. จะเห็นได้ว่า ถ้าหากนักศึกษาหลักสูตร ป.กศ.สูง ที่มีวุฒิมศ.๕ หรือ มศ.๖ นั้น จะไปได้เคยเรียนเกี่ยวกับ เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษามาก่อนเลย ดังนั้นจึงเสนอแนะว่า ควรจะได้จัดวิชาศึกษา ๓๖๑ นี้เป็นวิชาบังคับในระดับ ป.กศ.สูง ด้วย

๒. ข้อเสนอแนะสำหรับวิทยาลัยครู

๒.๑ ควรจัดการเรียนการสอน ให้ครอบคลุมรายการในขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา ตามรายงานการวิจัยนี้ และการเรียนการสอนในวิทยาลัย ควรเน้นการฝึกปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิชาศึกษา ๑๓๑

หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ ศึกษา ๒๓๔ ประสบการณ์วิชาชีพ
ภาคปฏิบัติ ๑ ศึกษา ๔๓๔ ประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ ๒ เพราะวิชาเหล่านี้
สนองรายการขอบเขตหน้าที่ และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษาคู่ทุกหมวด.

๒.๒ วิชาศึกษา ๒๓๔ ประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ ๑ ศึกษา ๔๓๔
ประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ ๒ ทางวิทยาลัยควรจะได้จัดให้นักศึกษาได้ออกฝึกสอน
ไม่ควรจัดให้เรียนวิชาทดแทน ทั้งนี้เพราะการออกฝึกสอนนั้น เป็นการเปิดโอกาสให้
นักศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ทักษะ และงานในหน้าที่ครูได้มาก

๒.๓ การเปิดสอนวิชาเอกโทในหลักสูตร ป.กศ.สูง และปริญญาตรี ไม่ควร
จะคำนึงถึงความพร้อมของอาจารย์เพียงฝ่ายเดียว ควรจะได้คำนึงถึงความต้องการของ
หน่วยงานที่ใช้อย่าง

๒.๔ สถาบันฝึกหัดครูแต่ละแห่ง ควรจะได้มีเกณฑ์มาตรฐานการผลิตที่เป็น
มาตรฐานเดียวกัน

๒.๕ สถาบันฝึกหัดครูแต่ละแห่ง ควรจะได้มีการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา
โดยเฉพาะในแง่ของความรู้ ทักษะ ทักษะ และงานในหน้าที่ครูว่า สิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับ
การฝึกฝนไปจากสถานศึกษาฝึกหัดครูนั้น ให้นำไปใช้หรือเกิดประโยชน์ต่อการประกอบ
อาชีพบ้างหรือไม่เพียงใด เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงการเรียนการสอนภายในวิทยาลัย
ให้ดีขึ้น

๒.๖ ในการเปิดสอนวิชาเลือกทั้ง หลักสูตร ป.กศ.สูง และหลักสูตร
ปริญญาตรีนั้น ควรจะได้พิจารณาเปิดรายวิชา ที่สนองรายการในขอบเขตหน้าที่และ
เกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษาให้นักศึกษามีโอกาสได้เลือกเรียน วิชาเหล่านั้น
คือ ไทย ๑๐๓, ไทย ๑๐๔, ไทย ๒๑๒, ปรัชญา ๑๐๓, ประวัติ ๑๐๒, ประวัติ
๑๑๑, รัฐ ๒๒๑, ศิลป ๑๐๑, ศิลป ๑๖๑, พลธ ๑๐๓, สุข ๑๐๔, สุข ๒๑๑
ศึกษา ๑๑๒, ศึกษา ๒๓๓, ภูมิ ๒๒๑, ชีวะ ๓๓๑, วิทย ๓๑๒, วิทย ๓๔๑, วิทย
๔๔๑, รัฐ ๓๒๑, รัฐ ๔๓๑, รัฐ ๔๔๑, ประวัติ ๔๒๑, ประวัติ ๓๑๑, ประวัติ ๓๑๒
และศึกษา ๔๑๑

๒.๗ การจัดอบรมครูประถมศึกษา ควรจะได้นำวิธีการจัดอบรมเพื่อเสริมสมรรถภาพครูประถมศึกษา ตามแนวของแผนศึกษาประถมศึกษา คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือจัดให้มีการทดสอบและถามความต้องการของครูก่อนการอบรม และเปรียบเทียบความมั่นใจก่อนและหลังการอบรม

๒.๘ การจัดอบรมครูประถมศึกษาแต่ละครั้ง ไม่ควรจะเน้นความรู้ทางคานเนื้อหาเพียงฝ่ายเดียว ควรจะได้แทรกกิจกรรมพิเศษ และเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนได้รวมกิจกรรมอย่างทั่วถึงด้วย

๒.๙ การจัดอบรมครูประถมศึกษา ที่จะให้บังเกิดผลดี ควรจัดให้วิทยากรและผู้รับการอบรมทุกคนได้พักอยู่ร่วมกัน เพื่อที่จะทำให้เกิดความคุ้นเคยอันจะเป็นผลให้เกิดมีการปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อความร่วมมือทางคานวิชาการ

๒.๑๐ ทางวิทยาลัยครูควรจัดบริการทางคานวิชาการ เพื่อเผยแพร่ความรู้ แนวคิด ความก้าวหน้า ตลอดจนเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อเพื่อนครู ซึ่งอาจทำได้ในรูปของการจัดทำเอกสาร วารสาร หรือเผยแพร่ทางวิทยุกระจายเสียงในท้องถิ่น

๓. ข้อเสนอแนะสำหรับครูประถมศึกษา

๓.๑ ครูประถมศึกษาควรระลึกอยู่เสมอว่า ความรู้และวิทยาการต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอยู่ทุกวัน ดังนั้นครูจึงควรปรับปรุงตัวเองให้ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ

๓.๒ เนื่องจากผลของการสำรวจความมั่นใจของครู ส่วนใหญ่ครูยังไม่มั่นใจในเรื่องเหล่านี้ คือ

การวิเคราะห์หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

ศิลปการถามและการฝึกปฏิบัติ

ภาษาไทย การอ่านทำนองเสนาะ และคำประพันธ์ร้อยกรองแบบต่างๆ

เรื่องความรู้ในหนังสือแบบเรียนวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษาและ
ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์
นิเวศศึกษา

เทคนิคการประเมินผลตนเอง

การทดลองทางวิทยาศาสตร์และการสาธิต

เรื่องนารูเกี่ยวกับกฎหมายและการปกครองของไทย

หลักและวิธีการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

คิดสำหรับครู แหล่งอุปกรณ์และการใช้ประโยชน์จากวัสดุพื้นบ้านใน

การสอนศิลป์

บทบาทของครูต่อการนิเทศนักศึกษาฝึกสอน และการช่วยเหลือครูใหม่

การประเมินผลและเครื่องมือวัดผลแบบต่าง ๆ

วิธีการวัดผลและการเขียนแบบสอบ

การศึกษาคำนวณทางคณิตศาสตร์อย่างถูกต้อง

ดนตรีสำหรับครู

ดังนั้นครูประถมศึกษาทุกคนควรพยายามศึกษาหาความรู้ในเรื่องดังกล่าวนี้เพิ่มเติม
อยู่เสมอ เพราะความรู้ในเรื่องดังกล่าว เป็นความรู้ที่จะช่วยให้การสอนของครูดำเนิน
ไปอย่างมีประสิทธิภาพอันจะนำไปสู่ความเจริญงอกงามของเด็กที่จะเติบโตเป็นพลเมืองดี
ของประเทศชาติต่อไป